

LATVIJAS UNIVERSITĀTES
AKADĒMISKAIS APGĀDS

Grāmatu mākslas konkursā "Zelta ābele"
nominētās un apbalvotās grāmatas

Autors

Māris Zanders

Nosaukums

Atmiņas par Latvijas Universitāti intervijās un bildēs

Izdošanas gads

2023

144 lpp. ISBN 978-9934-36-107-4

Iesējuma veids

Cietais sējums

Grāmatas izmērs

240 x 240 mm

Mākslinieks

Baiba Lazdiņa

Poligrāfiskais izpildījums

SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Indriķis Muižnieks

Dzimis 1953. gadā. Latvijas Zinātnu akadēmijas
Isteņa loceklis. Latvijas Universitātes
rektors

Arī rektori
kādreiz
ir bijuši
studenti

Indriķis Muižnieks
Indriķis Muižnieks, Born in 1953.
Full member of the Latvian Academy
of Sciences, Rector of the University
of Latvia

Rectors have also been students once

Es jau iepriekš esmu publicēti teicis, ka došanās studēt uz bioloģiem bija pilnīga nejaušība. Pēc skolas bija akadēmija – nebūs tā īsta, vispār gan tā nepadevās psiholoģijai, bet es nekad, rakstot mani interesēja krievu valoda, bet es nekad, rakstot krievu valoda, nevajadzētu atšķirt cietu no miksta "i".

Krievu valodā?

Man šķiet, tu nepamē, ka 1971.-1972. gada Latvija psiholoģiju studēt nevajadzēja, būtu bijis jābrauc uz Pēterburgu. Iši sakot, es pat biju saņemis ieteikumus, bet sapratu, ka sacerējuma gramatikas dēļ izvēlējos. Vēl interesēja ķīmija. Un, apzinoties, ka tad tā dzīvīte darbojas, kas uzzināt par to, ka tad tā dzīvīte darbojas, kas lācītim vederā, plus Medicīnas institūta tālāk bija beigi garā rinda, toties universitātē tālāk bija tādas rindas nav. – nolāmu studēt bioloģos.

I have publicly noted before that going to study at the biologist was a complete accident. After school, it was clear that the humanities would not be the one for me. Actually, I was interested in psychology, but at that time the study had to be taken in Russian, but I could never distinguish a hard from a soft "i" when writing in Russian.

In Russian?

Maybe you do not take into account that in 1971-1972 it was not possible to study psychology in Latvia. I had to go to St. Petersburg. Long story short, I had even received the recommendation, one would have had to go to St. Petersburg, I realized that I would fail the essay because of grammar. And, realizing that I was curious to learn more about how the life works, (metaphorically) who does the bear wear in all stories? John there was a horrendous long queue at the Medical Institute at that time, across there was none for the biologists at the university. I decided to study biology.

Rūta Dīmanča
Rūta Dīmanča, Born in 1973. In 2004, created the internet platform "among other things", has enabled establishment of the rehabilitation centre for children with functional impairments "Poga"

A psychologist who helps thousands

Actually, my studies at the University of Latvia began in 1991, but the choice of direction was not straightforward. You see, my father was of the opinion that a good education is something that cannot be taken away. It sounds trivial, but I think that in the specific case I had a deeper basis – the father was exiled to Siberia as a child. In principle, in all self-irony I can say that I am a person of charts and spreadsheets. Yet, in the last year of secondary school, I rebelled – I resented that there were teachers suddenly turned their coats and their tune in the atmosphere of and in my final school year I really study. And then I decided to account the fact that I am a shy girl myself. I am a psychologist. At the still a relatively second year of the school, she said that if I chose that I will under- I will remember very big topics. I will remember very big topics.

Rūta Dīmanča

Dzimis 1973. gadā. 2004. gadā izveidojusi
internetu platformu ziedot.lv. Ar šīs labdarības
iniciāciju palīdzību tika nodibināts arī
iniciāciju centrs bērniem ar kustību
problēmām "Poga"

Psihologe,
kura palīdz
cūkstošiem

pieteikumu
sniegšana
atstudijām
Jas
sitātē.

...diskusijas, pat strīdus starp
...ajām partijām. Vai tas
Es teikšu tā: dominēja liberālais virziens, ko,
protams, veicināja arī ārzemju fondu – Fridriha
Naumana fonda, Konrāda Adenauera fonda – aktīva
līdzdalība. Ko vajag studentam? Labi paēst
un gudri parunāt, vai ne? Tā mēs braukājām uz
visādiem semināriem. Protams, nebija tā, ka
visi būtu liberāļi. Piemēram, manā laikā politi-
tiku studēja vēlākais izglītības ministrs Māris
Vītols, kurš tolaik bija ļoti aktīvs kristīgs
demokrāts. Nekādas agresivitātes gan nebija, pat
attiecībā ar tiem, kuri vairāk orientējās uz
nacionāļu pusi. Man šķiet, tas tāpēc, ka radi-
ālākas noskaņas šajā spektrā parādījās vēlāk.
Politiski kreisi orientētu grupu tolaik vien-
ī nebija.

Universitātes jauno
svētki "Aristotelis".

Autors	Aristotelis
Nosaukums	Runas māksla – rētorika
Izdošanas gads	2023
	344 lpp. ISBN 978-9934-18-926-5
Iesējuma veids	Cietais sējums, auduma vāks
Grāmatas izmērs	130 x 220 mm
Mākslinieks	Aleksejs Muraško
Poligrāfiskais izpildījums	SIA "Jelgavas tipogrāfija"

^{1354a1} Runas māksla un sarunas māksla ir pārinieces,¹ jo abas ir saistītas ar to, kas kaut kādā ziņā ir visiem kopīgi zināms un kas nav norobežots vienas zinātnes jomā. Tāpēc visi kaut kādā veidā saskaras ar abām, jo visi zināmā mērā cenšas gan pārbaudīt un aizstāvēt kādu prātotojumu, gan attaisnoties un apsūdzēt.²

^{1354a6} Vieni ļaudis to dara, kā pagādās, citi — lietojot iemantotus ieradumus. Tā kā var rīkoties abējādi, ir skaidrs, ka to pašu var paveikt, iezīmējot ceļu,³ jo iespējams izprast cēloni, kāpēc mērķi trāpa gan tie, kuri vadās pēc ieraduma, gan tie, kuri darbojas bez apdomāšanas. Tam jau gan visi piekritis, ka saprast cēloni ir mākslas uzdevums.

^{1354a11} Līdz šim runas mākslas rokasgrāmatu⁴ sastādītāji, tā teikt, nekādu lielo tiesu no tās nav izstrādājuši, jo tikai pārliecināšanas līdzekļi⁵ ir mākslas ziņā, un viss pārējais ir pielikumi, bet viņi vispār nerunā par iegalvojumiem,⁶ kas ir pārliecināšanas satvars,⁷ un lielākoties nodarbojas ar to, kas neattiecas uz lietu.

¹ Runas māksla — ῥητορικὴ (sc. τέχνη), no ῥήτωρ — 'runātājs, runas letrātājs', kas nāk no ῥῶ — 'runāju, saku'. Sarunas māksla — διαλεκτικὴ (sc. τέχνη), no διαλέγομαι — 'sarunājos'. Norāde, ka runas māksla un sarunas māksla ir pārinieces (sal. Arist. Rh. I.2, 1356a25, a30), ir vērsta pret uzskatu, ka runas māksla ir viltus māksla, līdzīga gudribniecībai jeb sofistikai (σοφιστικὴ, Pl. Gr. 465c). Aristoteļa mērķis ir pamatot runas mākslu kā tādā — atšķirībā no sofistikas tā ir balstīta zināšanās (sal. Rh. I.1, 1355b7–23) un līdzīgi sarunas mākslai ir lietotama kā rīks dažādos darbalaukos (I.1, 1354a4; 1355b8–9; I.2, 1356a32). Runas māksla rāda ceļu, kā pārliecināties runāt par jebkuru priekšmetu. Savukārt sarunas māksla rāda ceļu uz visi izpētes

ceļu sākumiem (Top. I.2, 101b3).

² Prātotojumu izvērtēšana un aizstāvēšana saistās ar sarunas mākslu, bet sevis attaisnošana un citu apsūdzēšana — ar runas mākslu. Prasme attaisnoties un apsūdzēt jo īpaši noder tiesu runas. Atēnu tiesas strīda pusēm pašām bija gan jāapsūdz, gan jāaizstāvējas.

³ Aristotelis grib izstrādāt runas mākslai atbilstošus paņēmienus, kas palīdz sasniegt mērķi (pieņemam, veiksmīgi attaisnoties vai apsūdzēt) un saprast cēloni, kāpēc izdevies to sasniegt.

⁴ Runas mākslas rokasgrāmatas (ῥήγων τὸν λόγον, burtiski 'runu mākslas') — visticamāk, apkopojums apzīmējums dažādām rokasgrāmatām. Sk. Arist. Rh. II.23, 1399a16, 1400a4; Soph. el. 34, 183b28–34; Pl. Phdr. 266c–269c, 271c; Isoc. 13.19.

^{1354a16} Apvainojums,⁸ žēlums, dusmas un līdzīgas dvēseles izjūtas neattiecas uz lietu, bet gan uz tiesnesi. Tādējādi, ja visas prāvas būtu tādas kā tagad dažās valstīs, jo īpaši tajās, kur ir labi likumi, tad viņiem⁹ nebūtu ko teikt.

^{1354a21} Visi domā, ka tas¹⁰ ir jānosaka likumiem, bet tikai daļa to ievēro un aizliedz runāt to, kas neattiecas uz lietu, kā Areiopagā¹¹; un pareizi domā, jo nevajag ietekmēt tiesnesi, raisot viņā dusmas, skaudību vai žēlumu, — tas būtu gluži kā mērrīku padarīt šķību.

^{1354a26} Ir acīmredzams, ka strīda pusei nekas cits nav jādara, kā vien jāpārāda tas, kas ir vai kā nav, kas noticis vai nav noticis; bet, vai tas ir liels vai mazs, taisnīgs vai netaisnīgs, — par visu, ko nav noteicis likumdevējs, ir jāņem tiesnesim pašam, nevis jāuzzina no strīda pusēm.

^{1354a31} Pareizi sastādītiem likumiem visvairāk piedien, cik iespējams, pašiem visu noteikt un dot iespējami maz vaļs tiesnešiem, pirmkārt, tāpēc, ka vieglāk atrast vienu vai dažus nekā daudzus tādus, kuri ir gana prātīgi un spēj izstrādāt likumus un tiesāt. Otrkārt, likumi tiek izstrādāti, ilglaiņīgi apsverot, bet spriedumi — uz ātru roku, tādējādi

⁵ Pārliecināšanas līdzekļi (πίστευς, vsk. πίστις). Jāizšķir trīs pīsteiņas nozīmes: 1) runas mākslas ziņā esošie pārliecināšanas līdzekļi (sk. Arist. Rh. I.2, 1356a1–4); 2) pārliecināšanas līdzekļi, kas nav runas mākslas ziņā (I.15, 1375a22–24); 3) runas daļa, kurā saskaņā ar tradicionālajām runas mākslas mācībām izklāstīti pierādījumi (III.13, 1414a34–36). Sal. Rapp 2002: 34; Grimaldi 1980: 19–20.

⁶ Iegalvojumi (ἐνθύνημα — 'iegalvojums') ir runas mākslai raksturīgi loģiski slēdzieni (Arist. Rh. I.1, 1355a8), kas padara runu pārliecināšu. Aristotelis pārmet runas mākslas rokasgrāmatu sastādītājiem, ka viņi atstāj novārtā loģisku spriešanu un pārmerīgi lielu nozīmi piešķir klausītāja izjūtām.

⁷ Pārliecināšanas satvars (νόμας τῆς πίστewος, burtiski 'pārliecināšanas

ķermenis'). Iespējams, šeit ir atsauce uz Pl. Phdr. 264c, kur Sokrats norāda, ka runai ir 'ķermenis', kura visas daļas veido vienotu veselumu. Sal. Arist. Part. An. I.1, 642a11: ķermenis ir instruments jeb rīks (ὄργανον) noteiktu uzdevumu veikšanai.

⁸ Aristoteļa lietotā leksēma διοβολή ietver pamatā divas nozīmes — 'apmelojums' un 'aizspriedumi'. Tā kā tekstā nevienu ir iespējams nošķirt, kura nozīme leksēma lietota, tad διοβολή tiek tulkota kā «apvainojums».

⁹ T.i., runas mākslas rokasgrāmatu sastādītājiem.

¹⁰ T.i., prāvu norise.

¹¹ Areiopags (Ἀρειος Πάγος, burtiski 'Areja (Αρε) pakalns' (νόγος), Seno Atēnu tiesa, kas darbojās Areja pakalnā.

Autors	Baiba Bela, Līga Rasnača (zin. red.)
Nosaukums	Sociālā darba vārdnīca
Izdošanas gads	2023
	640 lpp. ISBN 978-9934-18-910-4
Iesējuma veids	Cietais sējums
Grāmatas izmērs	170 x 240 mm
Mākslinieks	Baiba Lazdiņa
Poligrāfiskais izpildījums	SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Autors	Valdis Segliņš
Nosaukums	Ieskatīties nākotnē jeb Nostradama mantojums
Izdošanas gads	2022
Iesējuma veids	351 lpp. ISBN 978-9934-18-871-8 Cietais sējums ar līmētu, atvērtu muguriņu, folijspiede divās krāsās uz 1. vāka (uz gatava vāka ar reljefu)
Grāmatas izmērs	145 x 200 mm
Mākslinieks	Baiba Lazdiņa
Poligrāfiskais izpildījums	SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Autors	Valdis Segliņš
Nosaukums	Senās Ēģiptes medicīnas papirusi
Izdošanas gads	2018
	704 lpp. ISBN 978-9934-18-328-7
Iesējuma veids	Cietais sējums
Grāmatas izmērs	140 x 195 mm
Mākslinieks	Baiba Lazdiņa
Poligrāfiskais izpildījums	SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Papirusa teksts ir bijis divdaļīgs. Sākuma daļa ar pamata skaidrojumiem nav saglabājusies, un arī atrastā pirmā lapa, kurā izklāstīta galvas traumu ārstēšana, sastāvēja no 17 atsevišķiem fragmentiem un ir rekonstruēta. Otrā daļa ir ievadam sekojoši raksturīgu gadījumu apraksti. Pirmā papirusa daļa nav saglabājusies, un neliela paskaidrojumu daļa, kas nepieciešami, lai tekstu uztvertu, ir ievie-

toti atsaucēs. Teksta oriģināls ir rakstīts hieratiskā rakstībā, un tā tieša tulkošana nav iespējama, jo nav atbilstoša salīdzināmā materiāla, izņemot citus medicīnas papirusus. Bet to skaits ir nepietiekams, lai sastādītu tipveida

EDVINA SMITA ĶIRURĢIJAS PAPIRUSS

vārdu, apzīmējumu un frazeoloģismu vārdnīcu. Tāpēc šo tekstu pirmā zinātniskā tulkojuma autors (Dž. H. Bresteds) sākotnēji visus tekstus pārveidoja senākā hieroglifiskā rakstībā, kura lasīšanai nepieciešamās vārdnīcas un salīdzināmais materiāls ir plaši pieejams. Tā, vairākas reizes tulkojot no viena pieraksta uz otru un atpakaļ kopā ar salīdzinošiem tekstiem, tika iegūts mākslīgi veidots "oriģināls". Tas kopā ar plašiem komentāriem publicēts 1930. gadā un joprojām ir viens no veiksmīgākajiem Senās Ēģiptes tekstu

Preventīvie pasākumi bija lūgšanas un dažādu veidu maģiskās darbības. Svarīgākais elements Jaunās valsts laikā un turpmāk ir atbilstošu un pietiekami efektīvu amuletu nēsāšana. Daudzos dokumentos ir minēti uztura un saprātīgas ēšanas ieteikumi, izvērsti skaidrojums dots gan tikai vienā – Insīngera papirusā, bet tas ir sarakstīts Senās Ēģiptes sabrukuma posma noslēgumā – 1. gadsimtā pirms mūsu ēras (vēlāk izgatavota papirusa kopija ir atrasta un pieejama⁶). Šajā dokumentā norādītās vīra "dabiskās alkas" pēc pārtikas daudzveidības. Augu izcelsmes pārtikas dominante ir saprotama, tāpat pārtikas sabalansētība, iegūstot ogļhidrātus no graudaugiem, vitamīnus no augļiem un dārzeņiem, olbaltumvielas – galvenokārt no zivīm. Piens un piena produkti tika patērēti ļoti nedaudz, ikdienas ēdienu gatavoja gandrīz tikai no pākšaugiem, sēklām, saknēm un eļļas.

Nav zināms, kādas ir bijušas vēlnes vai apstākļi ievērot veselīgu dzīvesveidu ikdienā, īpaši Senās Ēģiptes senākajos un uzplaukuma periodos, bet Insīngera papirusā norādīts:

Dzīve, kas [tiek] kontrolēta, ir dzīve saskaņā ar gudra vīra sirdi.

Dārzeņi un natrons ir labākie pārtikas produkti, kas ir atrodami.

Slimība nogāzīs vīru, jo ēdiens kaitē viņam.

Tas, kurš ēd pārāk daudz maizes, cietīs no slimības (saslims).

Tas, kurš dzer pārāk daudz vīna, gūst atspoguļojumu apstulbumā.

Visi kaitēji veidi (visas slimības) viņa locekļos ir no pārēšanās.

Tas, kurš ir mērens savā dzīvesveidā, tā miesa netiek traucēta.

Slimība nesadēdzina viņu (to), kurš ir mērens pārtikā (tās lietošanā).

Nabadzība nevar satvert viņu, kas pats kontrolē sevi iepērkoties.

Viņa vēders neatbrīvo pats sevi uz ielas ēdiena dēļ tajā.⁷

Tas gan nav atturējies senos ēģiptiešus vismaz sapņot par kārtiem ēdieniem:

[Maizes] kukuļi tika cepti man katru dienu, un vīns kā ikdienas dāvana; vārītas gaļas, cepti putni, kā arī tuksnēša medījumi. Jo tie noķēra [slazdā] tos man un nesa man priekšā, papildus nozvejas man lomu (domāts liels daudzums dažādu zivju). Daudzi saldumi ir pagatavoti man, un piena ēdieni [te ir] visu veidu.⁸

Lai arī šis uzskaitījums ir bagātīgs, tas atpazīk ne tā plaša ziedotās pārtikas un ēdienu klāsta, kas veltīts dieviem un mirušajiem valdniekiem⁹ un acīmredzami nav bijis ikdienā pat uz augstmaņu galda.

ATSEVIŠĶI MEDICĪNAS UN VESELĪBAS APRŪPES ASPEKTI.

Farmakoloģija. Tāpat kā daudzās citās senajās civilizācijās, senie ēģiptieši bija apzinājuši augu un dzīvnieku izcelsmes produktu ārstnieciskās īpašības un prata tās izmantot. Visplašāko pārskatu par to sniedz Edvina Smita papirus, kurā ir atspoguļotas daudzas komplikētas zāļu pagatavošanas receptes, lai ārstētu konkrētas slimības, šīs receptes mūsdienās pamatoti būtu jāsauc ne tikai par zināšanām, bet arī par mākslu.¹⁰ XVIII dinastijas laikā no vairākiem oriģināliem pārrakstītais Ebera papirus apskata gandrīz 1000 dažādu paņēmieni un receptu gan ārstēšanai, gan preventīvām darbībām un rehabilitācijas posmam. Tajā atainoti arī atšķirīgi medikamentu uzņemšanas veidi – orāli (piemēram, cepumi, pilulas, īpaši veidotas lielas tabletes, arī iekšķīgai lietošanai šķidrums un pastveida vielas, tāpat līdzekļi mutes skalošanai), citi preparāti bija lietojami ieelpojot, citi – ātri uzņemot zāles ar aplsacījumiem, ziedēm, piedevām šķidrums, ar ko mazgāt ķermeni, citi lietojami kā pilulas un sveces, ievietojot tūpli. Pret daudzām kaitēm (piemēram, vēdera aizcietējumi un galvassāpes) ir pieejams liels līdzekļu skaits, no kuriem ārstam ir jāizvēlas

Cits līdzeklis: kolokinte, sarkanais okers, raudzēta zaļo augu masa, baltā eļļa, salds alus ..

Ceratonia siliqua L.

Ceratonija (kolokinte)

Eb 89 (23. 7. - 23. 9.)

Cits [līdzeklis]: sarīvēts sikomores auglis $\frac{1}{4}$, rozīnes $\frac{1}{16}$, (23. 8.) *jSd* - auglis $\frac{1}{4}$, vīģes $\frac{1}{4}$, vīraks $\frac{1}{4}$, ķīmenes $\frac{1}{4}$, augļi no (23. 9.) kadiķa $\frac{1}{16}$, zoss tauki $\frac{1}{16}$, salds alus 25 ro; arī klāt.

Eb 90 (23. 9. - 23. 14.)

Cits [līdzeklis] (23. 10.), lai noņemtu *wHaw* - ādas slimību [kuras iemesls ir] vēderā: *jnr-spdu* - minerāls 1, *sA-wr* sveķi 1, *bbs* - augs 1, (23. 11.) *sskA* 1, vasks 1, priežu eļļa 1, samaisīt, iegūt viendabīgu masu, aplacīt ar to. (23. 12.) Tas, [ko būsi izdarījis, ir] noņēmis to, kas aptur (traucē) nākt ārā no viņa kuņģa: *Snj-tA* - auglis 1, (23. 13.) *gnnt* - augs 1, *jnb* - augs 1, sarīvēts sikomores auglis 1, samaisīt, iegūt viendabīgu masu, izgatavot (23. 14.) četrus cepumus, likt, lai viņš tos apēd.

Eb 91 (23. 14. - 23. 19.)

Cits [līdzeklis], lai noņemtu *wHaw* - ādas slimību otrajā pusē (23. 15.) ķermenī, sadedzinot daļu un iznīcinot [slimību] patiešām: sausi mirres sveķi $\frac{1}{4}$, vīraks $\frac{1}{4}$, (23. 16.) *jnr-spdu* - minerāls $\frac{1}{4}$, *sA-wr* sveķi $\frac{1}{4}$, *jnb* - augs $\frac{1}{2}$, dzeltenais okers $\frac{1}{2}$, (23. 17.) niedres $\frac{1}{16}$, *Saam* - augs $\frac{1}{4}$, galena (svins, svina rūda) $\frac{1}{4}$, *gnnt* - augs $\frac{1}{4}$, (23. 18.) *Snj-tA* - auglis $\frac{1}{4}$, kolokinte $\frac{1}{4}$, medus $\frac{1}{4}$, zemesmandeļu bumbulī (?) augļi $\frac{1}{2}$; (23. 19.) sasmalcināt, sagatavot viendabīgu masu, ēst patiekami siltu. Sekmīga metode.

Eb 92 (23. 19. - 24. 1.)

Cits [līdzeklis], lai (23. 20.) ietekmētu [un atbrīvotos] no *wHaw* - slimības vēderā un nogalinātu [tur slimību]: vīģes $\frac{1}{2}$. Augšēģiptes sāls $\frac{1}{4}$, svaiga (23. 21.) maize $\frac{1}{4}$, salds alus 25 ro; sagatavot, izdzert vienā dienā. Cits [līdzeklis] viņam: *Snj-tA* auglis $\frac{1}{4}$, ..

24. KOLONNA

Eb 92 (23. 19. - 24. 1.)

(24. 1.) .. dateļu biezsula $\frac{1}{2}$ no 5 ro, medus $\frac{1}{4}$, salds alus 10 ro; jānoēd četrās dienās.

Eb 820 (96. 5. - 96. 7.)

Cits [līdzeklis], kā atdzēsēt dzemdi, (96. 6.) noņemt tur *tAw* - karsoni: *mjnj* tīri nodalīti graudi, sasmalcināti; Kīpras zāle, saberzta eļļa; aplacīt vagīnu dziļumā. (96. 7.) Tas norādīs uz kontrakcijām viņas dzemdē.

Eb 821 (96. 7. - 96. 8.)

Cits [līdzeklis]: *Smsmt* - augs, saberzts medū; aplacīt (96. 8.) viņas vagīnu (iekšpusē). Tas norāda uz kontrakcijām (dzemdē).

Eb 822 (96. 8. - 96. 9.)

Cits [līdzeklis]: vīraks, selerija, smalki saberzts liellopa pienā; (96. 9.) filtrēt cauri dvieļiem, aplacīt iekšpusē vagīnu. Tas norāda uz kontrakcijām (dzemdē).

Eb 823 (96. 9. - 96. 11.)

Cits [līdzeklis] kontrakcijām (96. 10.) dzemdē: *xpr-wr* - augs 1, medus 1, kolokintes sula 1, piens 1; izspiest, (96. 11.) ieliet iekšā vagīnā.

Eb 824 (96. 11.)

Cits [līdzeklis]: atšķaidīt ar ūdeni *mtA* - šķidrums; ieliet iekšā (96. 12.) viņas vagīnā.

Eb 825 (96. 11. - 96. 12.)

Cits [līdzeklis]: sula no glīvenēm; ieliet iekšā viņas vagīnā.

Eb 826 (96. 12.)

Cits [līdzeklis]: sula no *ototw* - augļa; ieliet iekšā viņas vagīnā.

Eb 827 (96. 12.)

Cits [līdzeklis]: sula no *njAja* - auga; ieliet iekšā viņas vagīnā.

Eb 828 (96. 13. - 96. 14.)

(96. 13.) Dziedēšana, lai izņemtu asinis (no dzemdes) sievietei: sīpoli 1, vīns 1; pagatavot viendabīgu masu, ieliet (96. 14.) viņas vagīnā.

Tā cīrslīša (Ēģiptes peles) žults arī der, tu pievieno to vinam.

Acomys I. Geoffroy, 1838

Pele

VALDIS SEGLIŅŠ

HORS

VALDNIĒKU
DIEVS

Autors
Nosaukums
Izdošanas gads

Iesējuma veids
Grāmatas izmērs
Mākslinieks
Poligrāfiskais izpildījums

Valdis Segliņš
Hors. Valdnieku dievs
2017
232 lpp. ISBN 978-9934-18-264-8
Cietais sējums
200 x 265 mm
Baiba Lazdiņa
SIA "Jelgavas tipogrāfija"

OTRĀ NODAĻA

PUTNI ĒGIPTES DABĀ UN KULTŪRĀ

//
Augstais Dievs,
Debesu Valdnieks,
Raibās spalvas.
//

atjaunota ar atbilstošām lūgšanām un ziedojumiem. Mūsdienās šādu parādību sauktu par daļēju vai pilnīgu Saules aptumsumu, kas Vēlās valsts laikā ir novēroti un arī prognozēti.

Senajā Ēģiptē īpaši nedrošos laikos (tos apzīmē kā pārejas periodus) reliģiskie priekšstati tiek deformēti. Lai pastiprinātu ticību, tiek veidotas ne tikai dažādas dievu trīsvienības, bet arī kādam dievam uz laiku tiek piešķirtas vairāku dievu īpašības. Tiesā pārejo perioda laikā dienas saule tiek saukta par Heru-Khuti (paplašinot nozīmi – arī par Harmakhis – Khepri-Rē-Atum), sauli nakts laikā, pirms rītausmas – par Heru-em-Akhet (paplašinot nozīmi – par Hor-em-Akhet-Rē-Atum). Līdzīgi tiek pārveidoti vārdi un uzrunas arī citām dieva Hora izpausmēm un daudziem citiem nozīmīgiem dieviem.

Senās Ēģiptes Vēlā perioda laikā Saules Hors var tikt atspoguļots vieniet vairākās izpausmes. Visbiežāk tās ir atsevišķas rindas uz kapeņu stielām (kapeņu telpā ievietots atsevišķs apgleznots kapakmens vai masīva koka

plātne). Tā augšējā rindā ir atspoguļota Medamudas dievu trīsvienība, zemāk, starp rindā izkārtotiem dieviem, attēlots arī Hors ar saules disku virs galvas. Citās stielās Hors izcelts kā palīgs mirušajam Pazemes valstībā vai diskusijas ar citiem dieviem.

Hors – Saule dienas laikā (Harmakhis) var izpausies arī nepastāstās formās, visbiežāk cilvēka izskatā ar piekūna galvu un ļoti atšķirīgiem kroniem uz galvas. Reizēm piekūna galvas vietā tam var būt arī laivas vai suna galva, vai var būt laivas ķermenis un putna vai cilvēka galva. Šādas transformācijas nereti ir maldiņas un ļauj arī Lielo sfinksu saistīt ar kādu no Harmakhis izpausmēm. Lai ierobežotu nepamatotas paralelizācijas un skaidrojumus attiecībā uz šo Hora izpausmes veidu, stingri jāseko skaidrojošiem uzrakstiem, kas gandrīz vienmēr pavada šo tēlu vizualizācijas.

Rīta saules dievi

Horu kā rīta sauli raksturo divi atsevišķi dievi, kuriem veltīti tempļi un pieņemti arī

Saules dieva godāšana un pielūgšana Pazemes valstībā. Anhai papirusa, Vēlajā valstī, XX dinastija, apmēram 1200–1085. gads pirms mūsu ēras. Britu muzejs, inv. nr. EA10472,3

ziedojumi. Pozīstamākais ir Horizonta Hors – Herakhte (transliterācijā – *Hrw-Axtj*). Zināmi arī tādi pieraksti, kuros šāda Hora izpausmes forma tiek saukta par Herakti vai Horaji (visbiežāk apzīmē tikai pusdienu sauli). Šaurākā nozīmē tas ir austošās saules dievs un tiek skaidrots kā atdzimšanas un arī pēcnāves dieva Kepri (Jeprj) formā.

Piramīdu tekstos nepārotami minēts, ka šajā laikā Horizonta Hors joprojām ir patstāvīgs dievs un personificē rīta sauli. Daudz vēlāk Horizonta Hors savienojas ar Rē jauna formā Rē-Herakhte. Taču Jaunās valsts laikā ir ne mazums tekstu, kas uzrunā nodaļa Rē un Hora. Arī Amadas tempļi Amenhoteps II rāda viņa ziedošanu Amen-Rē un Heraktem atsevišķi.

Herakhte! Dīzais dievs, debesu valdnieks, zemes valdnieks, kas nāk līdāk [kāj] no horizonta. Viņš ir tas,

kas izgaismo [un pats ir izgaismots] abas zemes, tumso sauli – tā tas ir viens [tikpat] dieš kā Rē.²⁹

Citā attēlā Horemheba kapeņās Rē tiek atspoguļots un paskaidroja raksta arī uzrunāts kā Herakhte, bet uzrunāts tas tiek kā dievu valdnieks. Labi zināms ir arī tā sauktais Londonas obelisks, ko Tutmos III lika izkalnēt no akmens par godu Saules dievam Heliopolē:

Tutmos (III): viņš izveidoja (to) kā tā piemindli savam tēvam, Herakhte, izkalnēt no tā dievu abpusi; ar sudraba [spējo] piemindlumu tā godāšanā (Hb-sd), tūpēc, ka viņš tik ļoti mīl [savu tēvu (?)].³⁰

Šāds Hora tēls visbiežāk tiek atspoguļots kā cilvēks ar piekūna galvu un saules disku virs tā, un šādu saules disku aptver divas urejas.

Otrs Rīta saules dievs ir Hors Horizontā – Harmakhis (transliterācijā – *Hrw-m-Axt*, Horus

Vēlās valsts laikā kapeņu stielas

Latvieši tur. Latvijas
emigrantu mobilitāte un
iesakņošanās Lielbritānijā
21. gadsimta sākumā

Mārtiņš Kaprāns

LU Akadēmiskais apgāds

Autors

Nosaukums

Izdošanas gads

Iesējuma veids

Grāmatas izmērs

Mākslinieks

Poligrāfiskais izpildījums

Mārtiņš Kaprāns

Latvieši tur

2023

136 lpp. ISBN 978-9934-18-970-8

Aukstlīmes otabind sējums

ar atlokiem, šūts

150 x 230 mm

Aleksejs Muraško

SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Autors

Nosaukums

Izdošanas gads

Iesējuma veids

Grāmatas izmērs

Mākslinieks

Poligrāfiskais izpildījums

Harijs Tumans

Antīkie tēli Rīgas ielās

2022

576 lpp. ISBN 978-9934-18-844-2

Cietais sējums

200 x 265 mm

Baiba Lazdiņa

SIA "Jelgavas tipogrāfija"

HARIJS TUMANS

ANTĪKIE TĒLI RĪGAS IELĀS

VALDIS SEGLIŅŠ

ZĀMUELS HĀNEMANIS UN ANTONS MESMERS SOLIS PIRMS MŪSDIENU MEDICĪNAS

SAMUEL HAHNEMANN
ORGANON
DER HEILKUNST

ANTON MESMER
DE PLANETARUM INFLUXU
IN CORPUS HUMANUM:
DISSERTATIO PHYSICO-MEDICA
MÉMOIRE SUR LA DÉCOUVERTE
DU MAGNÉTISME ANIMAL

Autors

Nosaukums

Izdošanas gads

Iesējuma veids

Grāmatas izmērs

Mākslinieks

Poligrāfiskais izpildījums

Valdis Segliņš

Zāmuels Hānemanis un Antons Mesmers.

Solis pirms mūsdienu medicīnas

2021

228 lpp. ISBN 978-9934-18-665-3

Aukstlīmes otabind sējums ar atlokiem, šūts

165 x 225 mm

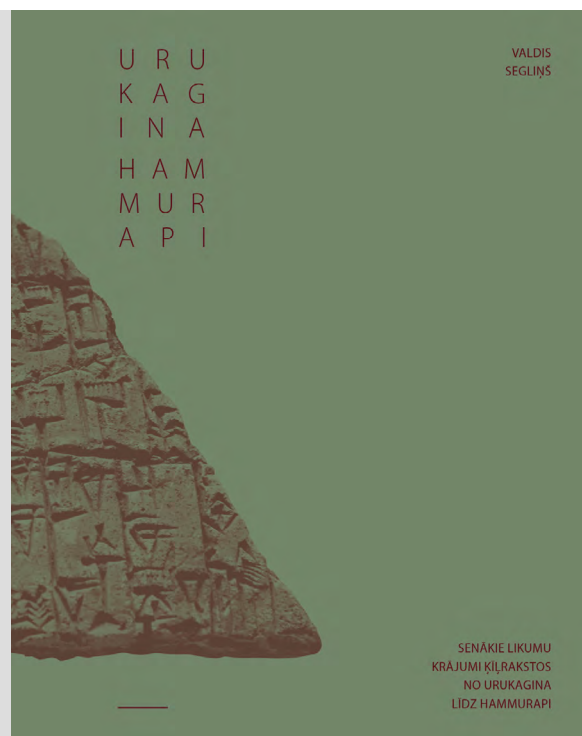
Baiba Lazdiņa

SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Autors	Elvira Šifma
Nosaukums	Kanta antropoloģija
Izdošanas gads	2021
	328 lpp. ISBN 978-9934-18-681-3
Iesējuma veids	Cietais sējums, auduma vāks
Grāmatas izmērs	170 x 240 mm
Mākslinieks	Aleksejs Muraško
Poligrāfiskais izpildījums	SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Autors	Valdis Segliņš
Nosaukums	Senākie likumu krājumi ķīlrakstos no Urukagina līdz Hammurapi
Izdošanas gads	2020
	192 lpp. ISBN 978-9934-18-612-7
Iesējuma veids	Aukstlīmes otabind sējums ar atlokiem, šūts
Grāmatas izmērs	200 x 265 mm
Mākslinieks	Paula Lore, Baiba Lazdiņa
Poligrāfiskais izpildījums	SIA "Jelgavas tipogrāfija"

Autors	Valdis Segliņš
Nosaukums	Senās Ēģiptes rakstu dārgumi
Izdošanas gads	2011
	344 lpp. ISBN 978-9984-45-372-9
Iesējuma veids	Cietais sējums
Grāmatas izmērs	190 x 255 mm
Mākslinieks	Baiba Lazdiņa
Poligrāfiskais izpildījums	SIA "Latgales druka"

Visas konkursā “Zelta ābele”

nominētās Latvijas Universitātes Akadēmiskajā apgādā izdotās grāmatas

2006. gads

Aina Dālmane, Māra Kalniņa, Olga Koroļova, Sandra Kukaine “Cilvēka embriogēnēze”. Mākslinieks – Arnis Čakstiņš, tipogrāfija – Preses nams.

Artūrs Mauriņš, Andris Zvirgzds “Dendroloģija”. Mākslinieks – Agris Dzilna, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Valdis Rēvalds “Fizikas un tehnikas vēstures lappuses”. Māksliniece – Ieva Tiltiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

2009. gads

Oļģerts Nikodemus, Aldis Kārklis, Māris Kļaviņš, Viesturs Melecis “Augsnes ilgtspējīga izmantošana un aizsardzība”. Mākslinieki – Agris Dzilna, Andra Liepiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

Gundega Knipše, Džanna Krūmiņa, Miervaldis Kaminskis, Liāna Pļaviņa, Jānis Šavlovskis “Cilvēka anatomija. Roka. Kāja”. Mākslinieks – Arnis Čakstiņš, tipogrāfija – Latgales druka.

2010. gads

Gundars Ceipe “Latvijas brāļu draudzes vēsture 1918–1940”. Mākslinieces – Anna Ceipe, Andra Liepiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

Tomass Hillanns Eriksens “Mazas vietas – lieli jautājumi. Ievads sociālantropoloģijā”. Mākslinieki – Agris Dzilna, Andra Liepiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

“Vide un ilgtspējīga attīstība” Māra Kļaviņa un Jāņa Zaļokšņa redakcijā. Māksliniece – Ieva Tiltiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

“Environment and Sustainable Development”, redaktori – Māris Kļaviņš, Walter Leal Filho, Jānis Zaļoksnis. Māksliniece – Ieva Tiltiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

2011. gads

“Zelta ābols” – Valdis Segliņš “Senās Ēģiptes rakstu dārgumi”. Māksliniece – Baiba Lazdiņa, ilustrētāji – Paula Pelše, Aigars Kokins, tipogrāfija – Latgales druka.

2013. gads

Aijas Taimiņa “Album Amicorum. Piemiņas albumu kolekcija (16.–19. gs.)”. Mākslinieks – Aivars Plotka, tipogrāfija – Latgales druka.

2015. gads

Ilgonis Vilks “Astronomijas vārdnīca”. Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

“Zelta ābols” – Klauss Dīters Ludvigs, Mudīte Smiltēna “Vācu-latviešu frazeoloģijas vārdnīca”. Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

Harijs Tumans “Varoņi un varonība Senajā Grieķijā”. Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

Zigurds Zariņš, Lolita Neimane, Edgars Bodnieks “Uztura mācība”. Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Latgales druka.

2017. gads

Sastādītāja Ausma Cimdiņa “Aspazija”. Kopoti raksti, 1. sējums. Mākslinieks – Aivars Plotka, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Valdis Segliņš “Hors. Valdnieku dievs”. Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Valdis Muktupāvels “Tautas mūzikas instrumenti Latvijā”. Māksliniece – Arta Ozola-Jaunarāja, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

2018. gads

Vita Zelče “Latvijas mediju vides daudzveidība”. Māksliniece – Laura Veļa, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

“Zelta ābols” – Valdis Segliņš “Senās Ēģiptes medicīnas papirusi”. Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

2019. gads

Latvijas Universitātes fonds, idejas autore Laila Kundziņa "Filantropijas stāsti". Mākslinieks – Aleksejs Muraško, ilustrācijas – Didzis Upens, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

2021. gads

Lasītāju balsojuma balva: Valdis Segliņš "Zāmuels Hānemanis un Antons Mesmers. Solis pirms mūsdienu medicīnas". Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Elvīra Šimfa "Kanta antropoloģija". Mākslinieks – Aleksejs Muraško, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Renāte Blumberga "Lībiešu tautas nama vēsture. No ieceres līdz atklāšanai". Māksliniece – Zane Ernštreite, attēlu apstrāde – Jānis Veiss, tipogrāfija – Dardedze hologrāfija.

2022. gads

Harijs Tumans "Antīkie tēli Rīgas ielās". Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Valdis Segliņš "Ieskatīties nākotnē jeb Nostradama mantojums". Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

2023. gads

"Zelta ābols" – Aristotelis "Runas māksla – rētorika". Mākslinieks – Aleksejs Muraško, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Mārtiņš Kaprāns "Latvieši tur". Mākslinieks – Aleksejs Muraško, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Māris Zanders "Atmiņas par Latvijas Universitāti intervijās un bildēs". Māksliniece – Baiba Lazdiņa, fotogrāfijas – Toms Grīnbergs, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.

Baiba Bela, Līga Rasnača "Sociālā darba vārdnīca". Māksliniece – Baiba Lazdiņa, tipogrāfija – Jelgavas tipogrāfija.